

IPARJOGI SZEMLE

Az eszmei javak, az üzleti tisztesség, szabadalmi-, védjegy-, minta-, szerzői-, név- és cégjog oltalmát szolgáló folyóirat
AZ „IPARJOGVÉDELMI EGYESÜLET” KÖZLÖNYE

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 49. TELEFÓN: T. 264-03, 123-18

Szerkesztik: DR. BÁNYÁSZ JENŐ és DR. FAZEKAS OSZKÁR

Egy jó tanács

Az alkohol ártalmas az egészségre. A tejivást az ember hamar megunja, ezért főzzön inkább gyakrabban tejeskávét. A „Franck“-féle „Enrilo“kávépótlót ajánlhatjuk legjobban, mert ezzel megtakarítja a drága babkávét. Az „Enrilo“ kiváló kávépótló; ha tejjel keverjük, erős, teljesen jó ízű és igen tápláló reggelit vagy kiadós ozsonnát ad.

Enrilo

a **Szent István**

Csokoládé

minősége vetekszik bármely
svájci csokoládé minőségével

Gyártja:

**Kőbányai Polgári Serfőző és Szent István Tápszerművek Rt.
Budapest-Kőbánya.**

Hunyadi János

természetes
keserűvíz
világhírű!

JANINA

ÉS

SENATOR

CIGARETTAPAPIROK ÉS
HÜVELYEK A LEGJOBB
MINŐSÉGŰEK!

KOIZDA-FÉLE FLUID

KIGYÓ VÉDJEGY

TURISTAFLUID

Rég bevált aromtikus
bedörzsölés köszvény, reuma,
ischias és zsabánál

Valódián kapható a gyógyszerárakban

Megjelenik minden hó 1-én.
mint a „MAGYAR GYÁRIPAR”
rendes melléklete

IPARJOGI SZEMLE

Az
„IPARJOGVÉDELMI EGYESÜLET” tagjai
tagsági járulékul kapják

Jury

Jury

Az eszmei javak, az üzleti tisztesség, szabadalmi-, védjegy-, minta-, szerzői-, név- és cégjog oltalmát szolgáló folyóirat
AZ „IPARJOGVÉDELMI EGYESÜLET” KÖZLÖNYE

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 49 TELEFÓN: AUT. 264-03, 123-18

Szerkesztik: DR. BÁNYÁSZ JENŐ és DR. FAZEKAS OSZKÁR

A verseny szabadsága és tisztessége

Írta és az Iparjogvédelmi Egyesület 1928 december 7-iki
közgyűlésén előadta: DR. MESZLÉNY ARTUR

A modern államszocializmus korok és államok szerint különböző intenzitással nyúl bele a forgalom szabadságába és veti azt alá különböző korlátoknak avégből, hogy majd ezt, majd amazt a közérdeket oltalmazza, majd ezt, majd amazt a közcélét mozdítsa elő. A legmesszebb megy talán — és ezért nem érdektelen reá egy pillantást vetni — ezen a téren az ausztráliai Commonwealth, amelynek 1908—1910-ből való *Australian Industries Preservation Act*-jei ehelyütt már azért is figyelemre méltók, mert éppen a tisztességtelen verseny fogalmával operálnak oly irányban és kiterjedésben, hogy joggal nevezték ezt az államot *Manes* „Das Land der sozialen Wunder”-nek, a szociális csodák országának. E törvények büntető cselekménynek deklarálják, ha valaki a tisztességbe ütköző módon valamely oly iparvállalat megsemmisítésére vagy károsítására tör, amely az ausztráliai államszövetségre nézve jelentőséggel bír, akár a termelők, akár a munkások, akár a fogyasztók érdekei szempontjából. S ha kérdjük, mit tekintenek e törvények tisztességtelen versenynek, úgy azt a választ nyerjük, hogy az nem a mi felfogásunknak megfelelő tisztességtelen versenyben áll, hanem magában foglal minden oly cselekvőséget, amely oda vezet, hogy az ausztráliai ipar ne tudjon a munkásainak megfelelő bért juttatni, vagy amely dezorganizálja az ipart, vagy azt eredményezi, hogy a munkásokat el kell bocsátani. Kivétel csak abban az esetben van, ha az oltalmat igénylő iparág *nines up to date* módon felszerelve, mert ellenesetben a rendelkezés az ipar haladásának és fejlődésének állana útjában. Ugyanígynek minősül aztán másodsorban — és a mi fogadalmainknak már inkább megfelelően — az oly ténykedés, amelynek eredménye az, hogy az illető árucikk gyártását be kell szüntetni, vagy a piacról visszavonni, vagy veszteséggel árusítani. Ehhez képest kifejezett tilalom alá esik minden oly megegyezés, amely a másik felet arra kötelezi, hogy kizárólag valakivel lépjen üzleti összeköttetésbe, vagy kiköti, hogy meghatározott személlyel ne kössön ügyletet, úgyszintén az oly megegyezés, amely ilyenféle magatartás ellenében bizonyos kedvezményt biztosít („hűség-rabatt”), sőt tilalom alá esik az is, ha valaki egy másikkal üzleti összeköttetésbe lépni azért vonakodik, vagy azért szab neki kedvezőtlenebb feltételeket, mert az outsiderrel kötött ügyletet. S szigorú rendelkezéseket tartalmaznak e törvények abban az irányban is, hogy a bevittelt betilthatassák, ha az a veszély fenyeget, hogy az a belföldi ipart hátrébe szorítja, különösen, ha az árukat oly áron szerezték be, amely lényegesen alatta marad a belföldi előállítási költségeknek, vagy ha az árut oly áron adja az importőr, hogy azon nem keresi meg a tisztességes üzleti hasznot. Az érintett rendelkezéseket átvette Újzeland is 1910 november 21-iki törvényében.

Ha a mi államrendünk nem is megy el odáig, mint az említett és egyébként a modern kultúra élén haladó közületek, azért mindenkinek látnia kell, aki látni akar, hogy magunk is mértőföden csizmával haladunk az államszocializmus teljes kifejlődése felé. Nem is jósztantunkból: nem tehetnénk másként, még ha akarnánk is. Csak egy-egy vezérszóval jelzem ennek a fejlődésnek a jogrendbeli kilométerköveit: ipartörvény-novella, numerus clausus, mérnöki kamara, autonóm vám-tarifa, törvény a tisztességtelen versenyről. Hozzájárul a másik oldalról egy sor gazdasági ténylegesség: a nemzetközi kartellek térhódítása, a bennünket körülvevő államok ipari

elzárkózása, a belföldi iparok túldimenzionáltságából folyó védekezéssel kapcsolatos jelenségek, minők a racionalizálásra irányuló törekvés, a koncentrációs tendencia, amelyek a maguk részéről is fokozzák a kartellképzésre való hajlamot és annak útjait egyengetik.

Azt mondtam: nem tehetnénk egyebet, ha akarnánk is. Ahelyett, hogy ezt a tételmet közgazdasági argumentumokkal bizonyítgatnám, hadd példázzam meg — szabadon *Anatole France* után — egy mesefélével. Képzeljünk el egy egérfogót, amelyben egymás hegyin-hátán nyüzsgő a sok egér — azaz: soknak ugyan nem sok, sőt ugyancsak kevés, de ennek a csöpp helynek a liliput-mértékével mérve, mégis csak túlsok. Mint minden jóra való egérfogóba: bemászni lehet, de kijutni belőle nem. Áramlik is bele északról és délről, keletről és nyugatról — ahonnan kergetik őket az egérfogó felé — a sok egér, úgyhogy már alig férnek. A falat szalonna, amely amúgyis jó magasan van feltűzve, úgyhogy csak alapos ágaskodással lehet belőle elcsipni egy mákszemnyit, hogyan legyen elég valamennyinek eleségül? Mikor már most a fogóba alig fért a sok egér, az a néhány tapasztalt és legöregebb egér látta, hogy itt mindjárt ragadozóvá válik az egyébként jámbor rágszáló és egymást fogja mind felfalni, ha valamiféle rendet nem teremtenek. Összeültek hát és hosszas tanácskozás, meghányás-vetés után két bölcs és terjedelmes kódexet alkottak. Egyrészt megalkották a *szalonnafogasztási rendtartást*, s egyben a legmarkosabb egereket odaállították a szalonna védelmére: aki hivatalan a közelébe mer menni, vagy a neki kiutalt rációnál csak egy porszemnyivel is többet csíp, halál fia. Hogy ez a rendtartás sem tökéletes és hogy aki éppen módját ejthette, a maga számára a szigorú igazságnál valamivel vaskosabb porciót biztosított: ki tudna ezen csendőlközni, vagy megbotránkozni? A szalonnafogasztási rendtartást pedig másrészt kiegészíti és támogatja az azzal egyidejűleg életbelépett *futkározási rendtartás*, amelynek hivatása meggátolni, hogy egymást fellökve, elgázolva, egymás bordáit betörve nyüzsgöjjenek a befogott egerek, s amely ezért meghatározza a futkározás irányát, sebességét és a megelőzés módját és feltételeit. Amíg a szalonnából tart, most megvannak szegények valahogy, s talán akad egy jótévő kéz, aki megújítja a készletet, ha fogytán lesz. Ha nem: csak a jó Isten tudja, mi fog történni! Szabadság? Szép volna, gyönyörű volna, álom volna! De a szabadság végső határa az egérfogó dróthálója, s ami ezen belül van, azt alaposan megnyirbálják a rendtartások. Am ha ezek nem volnának: már rég felfalták volna egymást.

Nos hát: a verseny szabadsága nálunk és ma csak annyi, amennyit az egérfogó és annak rendje megenged, s ezért amikor azt látjuk, hogy ugyanaz az államrend hirdeti ítéleteiben és Jury-véleményeiben a verseny szabadságának szentességét és sérthetlenségét, amely maga e szabadságból csak egy satnya csökevényt hagy meg: ne hányjuk ezt a szemére, ne vádoljuk diktatúrával és rendőrállam-allűrökkel, hanem lássuk be csendes rezignációval, hogy az individualizmus korszakának számunkra belátható időkre vége, nem azért, mert az talán helytelen vagy rossz volt, hanem azért, mert a ma gazdasági feladatai túlnőttek az egyes egyén gazdasági erején és teljesítőképességén s mert tehát azok megoldása, sőt egyszerűen a mai gazdasági rend fennmaradása az erőnek szigorúbb és hathatósabb összefogását követeli meg, ami egyértelmű a nagyobb szubordinációval, az egyénnek a közfegyelmével szemben való hátrébeszorításával, ha kell: feláldozásával és megsemmisítésével is. Gazdaságilag, sajnos, perpetuálódott a háború; mindannyian be vagyunk sorozva és frontszolgálatot teljesítünk.

Az az önellentmondás, amely egyfelől a versenyszabadság sérthetlenségének jelszava, másfelől pedig annak mind mélyebbre nyúló korlátozása között jogalkotásunkban jelentkezik, nyíltan felszínre vetődik akkor, ha az államnak állást

kell foglalnia a modern iparjog egyik legfontosabb kérdésében: a kartellkérdésben.

Nincsen új a nap alatt: a modern kartellszerződések készítői éppúgy, mint a közelmúlt „siber“-ei iskolába járhatnak a Fugger testvérek 1498 május 12-én kelt híres rézkartelljéhez, amely ránk magyarokra nézve a különös érdekességgel bír, hogy — mi is benne voltunk. A szerződés szövegéből ugyanis kiemelem a következő mondatokat, mindekenelött a Bevezetést:

Vermerkt, ain vertrag beschehen ainer summa kupfer, so zusammengelegt und durch ain handt hinfuran zu Venedig verkauft sol werden, inmass wie hernach folgt.

Elmondja ezután, hogy a részesek közül ki hány „meyler“ fekete rezet hoz be az üzletbe. Ezután következik:

So sollen Ulrich Fugger und gebrueder auch insonderheit legen 800 meyer geseygert kupfer von Ungern, das doch an der guete dem schwartzen kupfer gleich oder nit letzer seyn sol.

Ezeket a rézmennyiségeket mindegyik részes köteles a saját költségén Velencébe szállítani.

Und ist nemblich beredt und sind das ainhellgklich ains worden, das solch trey summa kupfer, das zusammen bringt in ainer sume 2560 meyer, sollent allein durch ain handt zu Venedig verkauft werden, nemblich durch Ulrichen Fugger und gebrueder...

Végül kiköti a szerződés, hogy a részesek egyikének sem szabad a szerződésen kívül sem rezet Velencében eladni mindaddig, „biss disse vorbestimmte kupfer gantz und gar verkauft sind“.

Arra is megvannak az okirataink, hogy az ilyen és hasonló megállapodásokkal szemben az államhatalom többkevesebb sikerrel fellépni igyekezett.

Hogy a történeti adatok tömkelegéből csak egy rendkívül jellemzőt ragadjak ki, utalok az 1577-iki német Reichspolizeiordnung XVIII. titulusára, amely szerint:

„Wiewol die Monopolia, betriegliche, gefährliche und ungebührliche Furkauff, nicht allein in gemeinen und geschriebenen Rechten, sondern auch in gemachten und publizierten Reichs-Abschied, bey grossen Peen und Straffen als Verlust aller Haab und Güter und Verweisung des Lands verboten: So... seynd in kurtzen Jahren etwa viel grosse Gesellschaft... auffgestanden, die allerley Waaren und Kauffmanns-Güter, auch Wein, Korn und anders dergleichen... in ihre Hand und Gewalt allein zu bringen unterstehen, Auff- und Fürkauff damit zu treiben, und denselben Waaren einen Werth nach ihrem Willen und Gefallen zu setzen stb.“

Nem először történik tehát a gazdasági fejlődés során, hogy a modern államhatalom, amely a verseny szabadságában fontos közgazdasági és államérdeknek biztosítékát és védősancát látja, a versenyszabadság érdekében — megnyirbálja a versenyszabadságot. De hiszen ez az önellentmondás már magában a kartellképződésben is fellelhető. Hiszen a modern kartelleket éppen az az individualisztikus állami és társadalmi rend hívta életre, amely a teljes szerződési szabadságot hirdette, amely azt hirdette, hogy kiki annak és oly áron és módozatok mellett ad el, akinek és ahogyan tetszik, s amikor ezzel a szélső liberális felfogással szemben „a fogyasztóközönség kizsákmányolása“, „az árdragítás letérése“, „a közérdek elsőbbsége“ és hasonló jelszavak hatni kezdtek: az állam éppen a liberalizmus virágkorában egyszerre megfélelkezett arról, hogy a versenynek egyik leghatékonyabb eszköze éppen a kartellbe való tömörülés szabadsága is, és hogy tehát szembehelyezkedik a versenyszabadság szent elvével, ha a kartellszerződést turpis causának bélyegzi és tőle a jogsegélyt megtagadja. Csak később és fokozatosan, amikor a gyakorlati élet alakulása és az elmélet állásfoglalása meggyőzte arról, hogy nem minden kartell önmagában rossz és árdragító és nem minden outsider mártír, kezdtek a bíróságok kutatni a kartellszerződés konkrét hatását, az azt létrehívó gazdasági körülményeket, annak hatását az áralakulásra, s így jutott el pl. Németország ahhoz, hogy az 1923 november 2-iki Kartellverordnungs-ban megkísérelje, hogy a kartelleket beillesse a

legális gazdasági életbe, megadja nekik a létükhöz szükséges jogi elismerést és védelmet, de másfelől erélyesen állást foglaljon a gazdasági hatalmi helyzettel való visszaéléssel szemben és hathatós oltalmat nyújtson az ellen mind magának a kartelltagoknak, mind az outsidersnek és a fogyasztónak, legyen az utóbbi akár teljesen kívülálló és csak az ár mérsékelt voltában érdekelt nagyközönség, akár a kartellel üzleti összeköttetésbe jutó vevő, akit a kartell különböző kizárási rendszabályokkal, hűségpattal, illetőleg annak megvonásával stb. igyekszik a maga céljainak szolgálatába állítani.

Hazánkban is felvetette a Tvt. 1. §-ának alkalmazása a kérdést, s a Budapesti Keresk. és Iparkamara kiváló Juráját állásfoglalásra kényszerítette a kartell jogszerűsége, a jó erkölccsel való megférhetősége és megengedett volta tekintetében. A Jury nem is habozott annak kijelentésével, hogy a kartellekbe, ringekbe való tömörülés, az áraknak kartellszerű megállapodásokkal történő fixirozása, különböző előnyök nyújtása (bonrendszer stb.) egymagában véve — fenyegető magatartás, a szabad verseny megakadályozására irányuló szándék nélkül — nem tisztességtelen verseny. (1738—1925., Bányász 17. 1.) Még határozottabban nyilvánul meg ez az állásfoglalás a Budapesti Kamara választottbíróságának 55.368/1928. sz. ítéletében (Iparj. Szemle XXII. évf. 9—10. sz. 34. l), amely szerint „maga a kartellszerződés, mint ilyen, magában véve a jó erkölcsökbe utközőnek nem tekinthető. Az ipari és kereskedelmi élet természetéből folyik, sőt annak kellő mederben folytathatása egyenesen megköveteli, hogy az ugyanazon ipari vagy kereskedelmi szakmához tartozó vállalkozások léteükhöz megvédésére tömörüljenek és megállapodjanak abban, hogy a tisztességes ipar és kereskedelem folytatása végett az abba a szakmába esetleg betóduló kontár- vagy nem tisztességes elemekkel szemben minő védelmi magatartást tanúsítsanak. Amíg tehát a kartellszerződés ezen a kereten belül marad és célja csupán az, hogy a kartellbe tömörülő iparosok vagy kereskedők léteükhöz a betódulókkal szemben megvédjék, nevezetesen az eladási ár meghatározásával és azáltal, hogy egymás között abban állapodtak meg, hogy mástól nyert anyagot nem vásárolnak és másnak el nem adhatnak, mint kölcsönösen a kartellben szerződöttéktől, illetőleg szerződöttékeknek: az ilyen kartellszerződés megengedett eszközökkel dolgozik, mert nem teszi lehetővé más vállalkozásoknak a kartellbe való belépését, ilyképp az ipari és kereskedelmi életet nem bántja meg és mint ilyen, a szabadverseny kifejlődésére alkalmas lévén, nem kifogásolható. Ha azonban a kartellszerződés ezen a kereten túl megy és olyan megállapodással jön létre, amely az azon szakmabeli ipar vagy kereskedelem megbénítására vezethet, a szabadverseny elfojtására alkalmas, a kartellszerződés elveszti ezt a jellegét és megengedhetetlenné válik.“

Ennek az ítéletnek az elemzése során mindenekelőtt súlyt kell helyezni arra, hogy a vb. nem tekintette és nem tekintheti hivatásának a kartellkérdés egészének megoldását, hanem azt kizárólag a tisztességtelen verseny szempontjából vizsgálja, az egyéb kérdéseket pedig átengedi a hivatott faktornak: a törvényhozásnak. A Tvt. pedig kizárólag a versenytárs szemüvegén át nézi a tényeket, s így a kartell tevékenységének a vb. részéről való megbíralása is csak ebből a nézőpontból történik. A második megállapításom ezzel az ítélettel szemben az, hogy a választottbíróság elvi álláspontja szerint — erre később még rátérek — a kereskedő egyéni tetszésétől függ, kitől vásároljon; kinek adjon el, s így bizonyos határok között a bojkottmegállapodás nem esik kifogás alá. De e kettős megszorítás határain belül sem szabad taxatív jelentőséget tulajdonítani annak a kijelentésnek, hogy a kartell megengedett és teszi, hogy más vállalkozók is beléphetnek a kartellbe, merthogy ez biztosítja a szabad verseny érvényesülését. Ez a tétel elvileg, szerény nézetem szerint, nem is áll meg, s viszont semmi kapcsolatban nincs azzal a másik kívánalommal, hogy a kartell ne vezessen a szakmabeli ipar vagy kereskedelem megbénítására. Bizonyára senki sem fogja állítani, hogy hazánkban a szeszipar meg van bénítva, pedig ebben az iparágban tudvalevőleg a szabad verseny törvényileg ki van zárva, mert hiszen az kényszerű módon kontingentálva van és gyakorlásának mértéke miniszteri engedélytől függ. Az ítélet súlypontját tehát inkább abban kell keresnünk, hogy az iparág léteükhöz megvédése a betóduló kontárversenyével szemben megengedett dolog. Lényegében ez az álláspont ugyanaz, amelyet az ipartörvénynovella is magáévá tett és érvényesít: védőgátat emelni hivatlanok beözönlésének. Feltétlenül helyes és méltánylásra érdemes szempont; csak azt ne fogjuk rá, hogy — a verseny szabadságát védi.

(Folytatjuk.)

Egyesületi élet

Az Iparjogvédelmi Egyesület XXIII-ik közgyűlése. Az Iparjogvédelmi Egyesület Baumgarten Nándor dr. egyetemi tanár elnök elnöklete alatt tartotta XXIII. évi rendes közgyűlést.

Elnök meleg szavakkal emlékezett meg az Egyesület díszelnökének: Nagy Ferencnek elhúnytáról.

Nagy Ferenc — úgymond — azzal, hogy nevét, érdeklődését az eszmei javak ügyének szentelte, hogy szélesebbkörű feladatai dacára 20 esztendőn át intenzív részt vett mozgalmaink irányításában, biztos alapot adott Egyesületi munkánknek, mélyszéles örök hálára kötelezte Egyesületünket. Egyesületünk részvétáviratot intézett a nagy halott családjához és a temetésen képviseltette magát.

A jelenlévők állva hallgatják az elnök meleg szavait és Nagy Ferenc érdemeit a közgyűlés jegyzőkönyvében megörökítik.

Elnök szeretettel üdvözölte Schilling Zoltánt, a magyar kir. szabadalmi bíróság új elnökét és Mayer Géza dr.-t. a szabadalmi bíróság alelnökét.

Elismerő szavakkal emlékezett meg a hivatali állásukból távozó Schuster Rudolf és Pompéry Elemér elnökségi tagokról (lelkes éljenés), ama reményének adva kifejezést, hogy továbbra is tevékeny vezetői maradnak az Iparjogvédelmi Egyesületnek. Majd áttért az iparjogvédelem egyes aktuális kérdéseire.

Az ismételt beígért Iparjogvédelmi reformok, főleg a szabadalmi, védjegy- és ipari mintaoltalomra vonatkozó törvényjavaslatok, sajnos, ez évben sem jelentek meg. Miután a reformkérdésekkel nem állhatott módunkban foglalkozni, tevékenységünket főleg a szakirodalom művelésére szorítottuk.

Az iparjogvédelem népszerűsítésére, az iparjogvédelmi ismeretek fejlesztésére helyeztük a fősúlyt, hogy mind fokozottabban az eszmei javak felé tereljük az érdeklőség figyelmét. E tekintetben igen élénk tevékenységet fejtettünk ki. Az „Iparjogi Szemlé”-ben, annak szűk terjedelme dacára, az iparjogvédelem terén felmerült jogesetekről részletesen tájékoztattuk olvasóinkat, és azáltal, hogy lapunk egyidejűleg a „Gyárípar” című lapnak tehát a GyOSz hivatalos lapjának melléklapja, igen széles olvasótáborra tett szert. A jövőben a lappéldányszámok emelésével még fokozni óhajtjuk publicitásunkat. A lapunkban közölt cikkeket és jogeseteket német nyelvre lefordítva a számottevő külföldi szaklapoknak is megküldöttük. A szakismeretek fejlesztését célozták előadásaink is, amelyeknek tárgyai voltak: „Az üzlethelyiséghez való jog” (Meszlény Artúr dr.), a Juryk és Választott Bíróságok joggyakorlata” (Beck Salamon dr.), a „Tokaji bor jogvédelme” (Balás P. Elemér), a „Védjegyoltalom és tisztességtelen verseny” (Bányász Jenő dr.). Utasítást adtunk az irodának, hogy a védjegyjogra és a versenyjogra vonatkozó gyakorlatot rendszeresen dolgozza fel.

E munkálatok ez évben befejezést nyertek és Egyesületünknek az Egyesület védjegyzosztálya és a kamara támogatásával sikerült egy nagyszabású munkának a kiadását lehetővé tenni. E munkát, amelynek költsége közel 20.000 pengőt tesz ki, 500 példányban díjmentesen a bíróság rendelkezésére bocsátottuk. A munka címe: „Védjegyoltalom és tisztességtelen verseny.” E mű gazdag joganyaga mellett külön ki kell emelnünk ama érdekes és praktikus újítását, hogy a verseny törvényt a védjegy törvénnyel együttesen tárgyalja és igyekszik e két törvényben mutatkozó eltéréseket, illetve hiányokat áthidalni.

Egyesületünk tagjai főleg a Jury és Választott Bíróság intézménye körül fejtettek ki értékes munkát. Utal ehelyütt a kamara és Egyesületünk szoros együttműködésére.

Mindeme belső munkánk hatása külföldi viszonylatban is észlelhető volt: így a csehszlovákiai verseny törvény, amely ez évben lépett életbe és amely a választott bíróság intézményét a magyar intézménnyel szemben csak csonkán valóította meg; az érdekeltek nyomása folytán a magyar választott bíróságok teljes működési körét kívánja felőlelni. Ertesülésünk szerint Németország is a közel jövőben felállítja a kereskedelmi és iparkamaráinak keretén belül magyar mintára a választott bíróságokat. Bejelenti, hogy e kérdésben a wieni Markenschutzverband felkérésére és meghívására dr. Bányász Jenő főtitkárnak tájékoztató előadást tart. Utal arra, hogy ez intézmény eredeti magyar alkotás. Amidőn tehát ez intézményt a külföld is meg akarja valósítani, úgy kétségtelen, hogy e tény egyfelől az intézmény helyességében keresendő, nem csekély részben azonban Egyesületünk propaganda tevékenységében.

A nemzetközi iparjogvédelem terén a világvédjegy jog kérdésével foglalkoztunk. E kérdésben írásbeli ankétot is tartottunk, amelynek eredményét ezidőszert még nem kívánjuk leszögezni. E kérdéssel, úgyszintén egyéb bennünket közel-

ről érdeklő nemzetközi kérdésekkel is rendes vitaulések során kívánunk foglalkozni.

Egyesületünk ténykedéseképpen kell még felemlitnünk, hogy mindazon intézményekkel, amelyek nemzetközi jellegűknél fogva az iparjogvédelem kérdéseit is előmozdíthatnák, a legszorosabb kapcsolatot tartjuk fenn és arra törekedtünk, hogy e kérdéseket külön iparjogvédelmi osztályokban behatóbban és elkülönítetten tárgyalják. Eljárásunk eredményeként hivatkozunk a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarában és a Nemzetközi Kereskedelmi és Iparkamarában felállított iparjogvédelmi osztályok létesítésére.

Örömmel említi meg, hogy belatini Belatiny Artúr, a kamara elnöke, igen élénk érdeklődést tanusít az iparjogvédelem iránt, amennyiben vállalta a Nemzetközi Iparjogvédelmi Szövetség magyarországi csoportjának elnöki tisztét és e minőségében máris jelentős sikert ért el, amennyiben a nemzetközi iparjogvédelmi kongresszus 1930. évi ülésének helyéül sikerült Budapestet kijelöltetnie. E kongresszus munkaprogramjával az Egyesületnek még módjában lesz behatóan foglalkozni. Ezúttal csupán felhívja a közgyűlés figyelmét e kétségkívül nagyjelentőségű eseményre és köszönetet mond a Nemzetközi Iparjogvédelmi Szövetség Magyarországi Csoportja vezetőségének lelkes és értékes munkájáért.

Bernauer Zsigmond egyetemi m. tanár felhívja az Egyesület figyelmét hogy a Curia mindezeideig sem alakította meg azt a tanácsot, amely a megszünt szabadalmi felsőbíróság hatáskörét gyakorolná. Kéri az Egyesületet, hogy feliratot intézzen a kereskedelemügyi és igazságügyi miniszter urakhoz, hogy a Curia tanácsa mielőbb megkezdje működését. A közgyűlés ily értelemben határoz. Elnök bejelenti ama készségét, hogy illetékes helyen személyesen is közbenjár.

Ezután Meszlény Artúr dr. ügyvéd, ny. táblabíró, egyet. m. tanár tartotta meg magasszínvonalú és mindvégig élénk érdeklődéssel kísért előadását, amelyet bő kivonatban lapunk vezetőhelyén közlünk. Az előadáshoz hozzászóltottak: Beck Salamon dr. a kartell- és bojkott-kérdéshez, Radványi László dr. a v. t. 29. §-ának helytelen joggyakorlatára mutatott rá, kérve az Egyesületet, hogy e kérdéssel külön vitaulésen foglalkozzék; Bányász Jenő dr. a Jury és Választott Bíróságok joggyakorlatának szembeállításából, esetleges ellentmondásaiból levont következtetések helytelenségére mutatott rá; Fazekas Oszkár dr. kiváratosnak tartaná, ha az Egyesület rendszeres vitaulések során tenné megbeszélés tárgyává a Juryk és Választott Bíróságok joggyakorlatát.

Valamennyi felszólaló meleg és elismerő szavakkal méltatta Meszlényi dr. előadását, amelyért az illusztris előadónak az Egyesület nevében elnök mond köszönetet.

Végül előadó reflektált az egyes felszólalásokra.

Ezután Bányász Jenő dr. főtitkár titkári jelentése következett, majd Porteller Tódor pénztáros terjesztette elő jelentését, amely szerint az Egyesületnek az 1927. évben 3397 pengő 65 fillér bevétellel szemben 3328 pengő 50 fillér kiadása, az 1928. évben pedig 4110 pengő 15 fillér bevétellel szemben 4150 pengő kiadása volt. A közgyűlés a pénztári jelentést köszönettel tudomásul vette és a pénztárosnak a felmentvényt megadta. Előterjeszti az eddigi keretekben az 1929. évi költségvetést, amely szerint 4500 pengő várható bevétellel szemben kiadásként szerepel: lapelőállítási költség 1600 pengő, a szerkesztéssel kapcsolatos kiadások 1200 pengő, nyomtatványok és egyéb adminisztrációs kiadások 1500 pengő.

Az Egyesület legközelebbi ülését 1929. év január hó második felében tartja, amelyről az Egyesületi tagok külön meghívóval értesítettek.

Dr. Dóczy Sámuel: „Író és bíró”. Szerző e művében azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy a magyar és külföldi szépirodalom milyen beállításban látja a bírónak, az ügyésznek és az ügyvédnek személyét, milyen világításban mutatja be az igazságszolgáltatás szereplőit. A könyv ára 5 pengő. Előfizetők részére 3 pengő 50 fillér. Az előfizetési összeget a szerző címére, Budapest, VII, Rákóczi út 10., kell beküldeni.

Joggyakorlat

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara juryjének elvi jelentőségű döntései. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara Juryje Saxlehner Kálmán kamarai tag elnöklete alatt tartott ülésében dr. Bányász Jenő kamarai titkár előterjesztései alapján több, a kereskedelmet és ipart közelről érintő elvi jelentőségű döntést hozott. Tájékoztal a Jurynek általánosabb érdekű döntéseiből a következőket közöljük:

118. Ráadások és a prémium-rendszer túltengése. A szabadversenynek szigorú paranesszava, hogy annak a versenybíróknak, aki becsületes versenyesszövegekkel küzd, aki üzleti tevékenységében a valóságnak megfelelő adatokat tartalmazó és a vevőközönség megtévesztésére nem alkalmas reklámeszközöket alkalmaz, a legmesszebbmenő korlátlan szabadság adas-

sék és a leghatékonyabb védelemben részesüljön. Maga a reklámtevékenység, amely a sajátlagos gazdasági viszonyokhoz alkalmazkodva, szolid bázison keresi érvényesülését, közszükségletet elégít ki, a forgalom igényeinek előnyösebb kielégítésére, annak gyorsabb lebonyolítására vezethet, kényelmesebbé teheti a vevők ellátási lehetőségeit. A legutóbbi időkben azonban a ráadás, a prémium-rendszer, különösen azonban az ajándéktárgyak túlhajtott kedvezése oly méreteket öltöttek és oly visszaélésekre vezettek, hogy a Jury indítatva érzi magát arra, hogy azok elburjánzásának idejében gátat vessen. A Jury ismételten hangsúlyozza ama álláspontját, hogy a reklám eszközeinek modern formája ellen *semminő irányban kifogást nem emel*, mert meggyőződése, hogy a szolid bázison mozgó reklámeszközöknek legmesszebbmenő kiaknázásával együtt jár az üzleti élet fejlődése. A Jury — anélkül, hogy az ajándéktárgyak, ráadások osztogatásának a kérdésével általánosságban foglalkozna — úgy találja, hogy az ajándéktárgyak, az áru értékével arányban nem álló kedvezések nyújtása, különösen oly árukkal kapcsolatban, amelyek már természetüknél fogva a közönség által *közismerten meghatározott árnívón mozognak* (liszt, kenyér, cukor stb.), a vevők toborzásának oly *túlhajtásai*, amelyek a tisztességes kereskedelem és ipar *jogos üzleti érdekeit veszélyeztethetik*. A Jury nézete szerint az ily versenyeszközöknek alkalmazása *károsan befolyásolhatja* a becsléses munka alapján álló verseny egészséges fejlődését, mivel az ily — főleg a ráadások, prémium- és ajándékosztogatások alapján folytatott üzlet rendszerint nem az áru jósága, nem az ipari tevékenység révén, hanem a *túlhajtott, ideig-óráig tartó kedvezésekkel* és a versenytárs iránti *bizalmatlanság* felkeltésével kívánja a vevőközönséget vásárlásra ingerelni. (J. 51.519—1928.)

119. Az alkalmazottaknak a munkaadó tudtán kívül adotti jutalmak erkölcselének. Felperes panasz tárgyává teszi, hogy versenytársa egy bizonyos árucikk (élesztőtápanyag) eladásának fokozása céljából kilogramonként 20 pengő prémiumot biztosít az alkalmazottaknak. Elfáradása szerint versenytársa ajánlatát közvetlenül a vállalatok üzemvezetőjéhez juttatja. — A Jury nézete szerint általában bizonyos cikkek bevezetése, illetve fogyasztásuk fokozása céljából az alkalmazottaknak a munkaadó tudtán kívül nyújtott prémiumok feltétlenül erkölcselének. (J. 51.519—1928.)

120. A védjegyes áruk szembeállítás. Bizalmas, üzletfelekkel való közlések valódiságuk esetén megengedett versenyeszközök. Felperes panasz tárgyává teszi alperes ama eljárását, hogy *nyilvános kiállításon* kitett tárgyakról készített oly fényképeket terjeszt, amelyen a felperesi és alperesi áru együttesen szerepel, olyképpen, hogy az alperesi védjegyes árut, szemben a felperesi áruval, *előnyösebb formában* tünteti fel és így a fénykép alkalmas lehet arra, hogy a vásárlóközönséget a védjegyes áruk jósága tekintetében tévedésbe ejtse. A Jury nézete szerint, amennyiben bírói megállapítást nyer, hogy a „*bizalmas közlés képviselőik részére*“ felirattal ellátott üzleti levelek: a) kizárólag a gyár *intern ügyét* szolgálták, vagyis azok kizárólag a gyárral már előzőleg szoros üzleti összeköttetésben álló üzletbarátoknak, avagy helyi képviselőknek küldettek meg; b) továbbá bírói megállapítást nyer, hogy a bizalmasan közölt és a felperesi védjegyes árura utaló üzleti reklámeszköz, amely kedvező kísérletek eredményét fényképen mutatja be, már a *nyilvánosság előtt szerepelt*, kiállításon kitett oly kísérlet eredményét tünteti fel, amely kísérlet közzétételére alperes semminő befolyást, irányítást nem gyakorolt; a Jury nézete szerint az ily reklámeszközök az alkalmazása tisztességtelen eljárásnak nem tekinthető. A nyilvános üzleti propaganda kifejtésével kapcsolatban alkalmazott fénykép, amennyiben nem tünteti fel a propaganda-ábrában szereplő védjegyes áru nevét és a vevőközönség részéről maga a védjegyes áru sajátos külsőségeiben, avagy egyéb körülményeinél fogva fel nem ismerhető; az ily propagandaeszköz alkalmazása a Jury nézete szerint megengedett üzleti eljárás. (J. 51.519—1928.)

121. Bojkott. Alperes D. D. versenytársához a következő levelet intézi: „Tudomásomra jutott, hogy G. fotós-aküzletének árut adtak. Mivel kartellben lévő megegyezésünk nem engedélyezi ezt, kérem tartózkodjék attól, hogy nevezetnek továbbra is árut adjon“. — Ez az eljárás felperes szerint a szabad kereskedelemnek legbrutálisabb megfojtása. — A Jury egyértelműen megállapítja, hogy a gyárosoknak, illetve kereskedőknek ama tévedése, hogy az áru kiszolgáltatását minden indokolás nélkül megtagadják, a versenytörvény tiltó rendelkezései, illetőleg az üzleti tisztesség és a jó erkölcsök szempontjából kifogás alá nem eshet. — A Jury nézete szerint a konkrét peres ügyben bírói mérlegelés, illetve megállapítás tárgyát képezi, hogy vajon alperes támadása: a) kizárólag az általa (alperes által) előállított, illetve forgalombahozott áruk bojkottjára; b) avagy általában a felperes cég üzletkörébe eső áruk továbbeladásának betiltására vonat-

kozott-e; c) és illetve, hogy az alkalmi egyesülésbe tömörült versenytársak a levél „*áru*“ kitételének általános bojkott jelentőségét tulajdonították? A b) és c) alatt körvonalozott üzleti eljárás *ideiglenes* esetben a Jury nézete szerint a versenytörvény 1. §-ába ütközik. (J. 53.326—1928.)

122. „Lehető legművészibb“, „Szenzációt fog kelteni“ hangzatos reklámszólamok. „Amatőr kiadás“. Felperes kifogásolja, hogy az alperesi könyvkiadó cég prospektusában és hirdeteiben „*a lehető legművészibb kiadás*“, — szenzációt fog kelteni“, — „*gyönyörű kiállítású könyv 300 számozott példányban*“ — kitételeket használja a könyv kelendőségének fokozása céljából, továbbá kiadmányait „*amatőr*“ kiadásnak jelzi. — A Jury nem kifogásolja, ha egy könyvkiadó prospektusában és hirdeteiben „*a lehető legművészibb kiadás*“, — „*szenzációt fog kelteni*“, — „*gyönyörű kiállítású könyv 300 számozott példányban*“ kitételeket használja a könyv kelendőségének fokozása céljából. — A Jury nézete szerint, amennyiben a versenytárs nem állít valótlan, úgy a saját jól felfogott érdekének, nemkülönben *versenytársai személyiségi jogainak szem előtt tartásával* a jó ízlés határain belül szabadon feldicsérheti áruját. — A konkrét esetben a Jury nézete szerint a 300 szám tekinthető *tevének és így ennek a be nem tartása volna kifogásolható*. — Az „*amatőr*“ kiadványok előállítási és kiállítási kellekeinek elengedhetetlen kritériumai nincsenek. Ily külső körülmények vonatkozhatnak esetleg az „*amatőr*“ kiadványok egy magasabb klassziséra, de semmiesetre sem általánosíthatók. — Nagyon sok, úgynevezett amatőr kiadványt találunk meg a példás kiállítású német könyvek között is, amelyek nélkülözik a keresetben felsorolt kritériumok egyikét, vagy másikat, melyeknek amatőr jellegük csupán az, hogy korlátolt példányszámban jelentek meg. — Hogy egy könyv külső megjelenése kinek milyen fokú esztétikai élvezetet okoz, objektíve elbírálni nem lehet. — Néhány külföldi kiadónál a kiadó neve egyszerűen *márkát* is jelent, melyre támaszkodva a vevő láttatlanban is meg meri venni az illető kiadó könyveit. — Az *amatőr* kiadás tehát nem jelent egy külsőleg szorosan körülhatárolandó jellegét. — Végül megjegyzi a Jury, hogy a *kiadó ízlésének és kizárólag csak ízlésének a leghívebb tükrére az a könyv, amelyet „amatőr“ kiadvány cím alatt hoz forgalomba*. — (J. 27.874—1928.)

123. A védjegy-jelleggel bíró családneveknek a cégszövegből való kiemelése esetleg egymagában való alkalmazása, megengedett ténykedés. Panaszos panasz tárgyává teszi a „*Mein!*“ névnek oly alakban („*Mein!*“ — a cégszövegből kiemelve, továbbá a „*Koestlin*“ névvel kapcsolatban) való használatát, amely a cégbejegyzésnek meg nem felel és így a vevőközönség megtévesztésére alkalmas. — A Jury nézete szerint a „*Mein!*“ név a magyar piacon gyarmat- és fűszerárakkal kapcsolatban, mint egy *bizonyos meghatározott vállalatra utaló árnév*, illetve egy bizonyos meghatározott vállalatra utaló *vezérszó* általánosan ismert. E névnek a cégszövegében történő *kiemelése*, az áru származására utaló jellegét *fokozza*. — Eppen ezen oknál fogva — a Jury nézete szerint — a „*Mein!*“ névnek a cég szövegéből történő kiemelése, illetve annak attól esetleg függetlenül való alkalmazása a vevőközönséget az áru származása, avagy az árut előállító, illetve forgalombahozó cég felől tévedésbe ejteni nem alkalmas. — Ugyanez a meghatározás vonatkozik a „*Koestlin*“ megnevezésre is és így a két névnek a fenti értelemben történő *együttes alkalmazása* — a Jury nézete szerint — a versenytörvény rendelkezései szempontjából kifogás alá nem eshet. (J. 22.816—1928.)

124. Ügynökök üzleti versenye. Magánlevelek valótlan adatai. Felperes panaszt emel a F... intézet ellen, mivel nevezett *magántermészetű levélben* a saját áruit olyképpen ajánlja fel G... kereskedőnek, hogy készítményeit a felperes cég áru helyett vezesse be. Panasz tárgyává teszi továbbá F...-nek 1928. évi április havában közzétett körlevelét, amelyben valamennyi versenytárs áruinál *alacsonyabb* árban hajlandó szállítani. A Jury nézete szerint, amennyiben a magántermészetű levélben a *független ügynökkel rendelkező ügynök* szolgálatait a versenytársnak felajánlja, amennyiben a magán-tisztességtelen versenyt nem folytat. Tekintettel arra, hogy az *ügynök*, vagy képviselő viszonya nem szoros alkalmazotti függő (disciplinárius) viszony a termék gyárossal, továbbá hasonló szakmabeli cég képviselőjében is megnyilvánulhat, végül az *ügynök*, vagy képviselőváltásnak kiszámíthatatlan tárgyi és személyi okai lehetnek: az *ügynök szolgáltatának más termelő gyáros részére történő felajánlása*, még egymagában véve nem ütközik a versenytörvény tiltó rendelkezéseibe. — Megjegyzi azonban a Jury, hogy a magántermészetű levélben adott tények valótlanáguk esetében *ugyanolyan elbírálsábon* részesíthetők, mint a versenytársnak a nyilvánosság számára készült körlevelei. (J. 40.941—1928.)

MÜLLER

TESTVÉREK

VEGVÉSZETI GVÁR R-T

VI, LEHEL UCCA 27-29

Szavatosságot
vállal az általa gyártott

ANTRACEN

író-, másoló- és színes tintáinak
elsőrendű minőségéért

*Minden üzletben
kaphatók!*

VILÁGHIRŰEK A
KLEIN-FÉLE:
ORIENT RÓZSA, KÁRPATI IBOLYA

ÉS A
SCHÖN-FÉLE:

„GIANT” SZAPPANOK

Kiváló az új típusú

„ODONTINE”

F O G P A S Z T A

HUNYADI JÁNOS

Világhírű természetes keserűvíz!

A világ orvosi tekintélyei által ajánva. Több mint 60
éve egyenlő összetételben kerül a
világ minden részében forga-
lomba. Kiváló gyógyhatású
a végbél rajdalmos beteg-
ségek, székrekedésnél,
aranyeres bántalmak-
nál, vérkeringési za-
varoknál, érelme-
szesedésnél. Ver-
fórtás, rheuma,
köszvény ellen. A
gyomor-, bél-, máj- és
epekövetegségek, elő-
és utókezelésre a marion-
badi vagy karlsbadi kúranál.
Émésztési zavarokat és étvágy-
talanságot rövidesen helyrehozza.

Rendes adag: reggel éhgyomorra egy pohárral tele, lehetőleg langyosan.

Tulajdonos: Saxlehner András, Budapest

Az egész világ szájvize

Ódó-Compagnie A. G.

VEZERKÉPVISELET
BUDAPEST, IV. MUZEUM-KÖRÜT 31.

CORDATIC
VI. MOZSÁR UTCA 9.

Stollwerck Testvérek Rt.

- CSOKOLÁDÉ ●
- BONBON ●
- KARAMELLA ●

Calderoni és Társa
Budapest, V, Vörösmarty tér 1 (Haas palota)

Látcsövek, lorgnettek, szemüvegek és orrcsüptetők a legfinomabb kivitelben. Zeiss, Punktal- és Ultrasin-üvegek
Fényképezési cikkek

Alapítva: 1819. év ☼ Telefon: L. 973-26

Salicylsav-Chinoín

legkönnyebb, legjobb, legolcsóbb. Minden tekintetben kiállja a külföldi készítményekkel a versenyt.

TÖRLEY PEZSGŐ

Meinl-kávé

Maulé

Dreher Csokoládé

PALOTÁTÓL-KUNYHÓIG

DIANA SÓSBORSZESZ

A Nektár gyógytápsör

alkoholtartalomban szegény, de extractban annál dúsabb. Üdít, de nem bódít. Orvosok ajánlják. Megrendelhető a

Fővárosi Sörfőző R.-T.-nál

Kőbányán, Gyártelep: X, Maglódi u. 47.
Telefon: József 463-89. szám – és a
Városi raktárnál VIII, Tavaszmező ucca 7
☉☉ Telefon: József 463-83. szám ☉☉